

Verslag Overlegorgaan
 Nationaal Park Zuid-Kennemerland
 d.d. 15 maart 2024, 10.30-13.00u

Locatie: bezoekerscentrum Kennemerduinen

Aanwezig	Afwezig
Mevr. A. Baerveldt (NPZK, voorzitter)	Dhr. R. Berkhout (gemeente Haarlem)
Dhr. R. Meijers (NPZK, secretaris)	Dhr. N. de Snoo (SBB)
Dhr. A. Pander (NM)	Bijlagen
Mw. S. van Wesemael (PWN)	Geen
Mevr. M. de Haas (PWN)	Kopie aan
Mevr. M. Kuipers (PWN)	Adviescommissie NPZK
Dhr. H. Wijkhuizen (gemeente Bloemendaal)	
Mevr. M. Meijs (gemeente Velsen)	
Dhr. L. Carree (gemeente Zandvoort)	
Mevr. M. Kamps (PNH)	
Mevr. P. Schut (IVN)	
Mevr. S. Scheffer (notulist)	

1. Opening en vaststelling agenda

Mevrouw Baerveldt opent de vergadering en heet iedereen van harte welkom. Zij licht toe dat Rob Meijers als nieuwe secretaris van het NPZK is benoemd. De heer Berkhout en de nieuwe vertegenwoordiger van SBB, dhr. De Snoo, zijn afwezig. De agenda wordt vervolgens ongewijzigd vastgesteld.

Inspreken Fietserbond regio Haarlem

Mevrouw Baerveldt geeft het woord aan Jaap Moerman en Theo Nieuwland die namens de fietsersbond inspreken. De heer Moerman neemt het woord en licht toe een oproep te hebben voor het OO omdat de duinen voor fietsers nagenoeg afgesloten zijn vanwege zandverstuiving en de hoge waterstand. De verwachting is dat deze situatie nog maanden kan aanhouden en omdat de duinbeheerders als enige oplossing de afsluiting van de paden lijken te kiezen, is hun vraag de paden begaanbaar te maken. De fietsersbond maakt zich ook zorgen over de toekomst van de fietspaden. De vernatting en de verstuiving in het gebied gaan door waardoor sommige fietspaden onbegaanbaar zijn. Ook roept het vragen op over het wel of niet moeten aanhouden van de huidige padenstructuur. Het gesprek hierover moet naar hun mening gaan over hoe het duingebied goed toegankelijk gehouden kan blijven. Hiervoor zijn mogelijkheden door mee te bewegen met de natuur door kluunmatten over het zand of plankieren over het water aan te brengen. Op termijn moeten fietspaden opgehoogd worden om ze bereikbaar te houden. De oproep is om mee te helpen met het vinden van een oplossing omdat anders de recreatiemogelijkheden in het gebied onder druk komen te staan. Deze recreatiemogelijkheden zijn wel nodig kijkend naar het versteende Haarlem en het gezondheidsbelang van mogelijkheden om te bewegen. Hun vraag is om het gebied te gaan beheren en niet af te sluiten, want recreatieve belangen kunnen ook samengaan met natuurbeheer. Dit hoeft niet tegenover elkaar te staan, maar dat moet iedereen wel met elkaar willen. De fietsersbond staat niet alleen in het pleidooi kijkend naar de veel ondertekende petitie over Kattendel. PWN heeft de fietsersbond eerder gevraagd om samen op te trekken naar de provincie met het oog op meer middelen voor beheer van de fietspaden. Dat doet de fietsersbond graag, maar vraagt daarbij wel om de nodige aanpassingen op het beheerplan te doen. Dit is echter vorig jaar door de provincie verlengd zonder deze aanpassingen te doen. Verder is een werkgroep gestart door de provincie en meerdere belangenorganisaties over het stuifduin in Bergen, maar daarin wordt niet over het bredere gebied gesproken. Dus vandaar de oproep om het belang van recreatie en het genieten van de natuur in te brengen in het vraagstuk. Mevrouw Baerveldt dankt hen voor hun inbreng. De heer Moerman en de heer Nieuwland verlaten de vergadering.

2. Mededelingen en ingekomen stukken

Voortgang nieuw Ontwikkelplan NPZK

Mevrouw Kuipers licht toe dat het proces voorspoedig verloopt. Er is een kernteam met vertegenwoordigers van alle betrokken partijen ingericht en de externe opstellers van het ontwikkelplan

zijn gestart. De heer Meijers neemt als secretaris van NPZK haar regierol over. Op 20 maart a.s. vindt een werkatelier plaats waarin door twintig personen besproken wordt hoe de toekomst van NPZK eruit zou moeten zien. Vervolgens wordt een concept opgeleverd dat in juni in het OO wordt geagendeerd.

Regiodeal wMRA

De regiodeal is toegekend voor een omvang van 20 miljoen euro. Dit is een compliment voor alle betrokkenen. De gemeenten Haarlem en Haarlemmermeer zijn de trekkers van het vervolgproces. Omdat de oorspronkelijke aanvraag 35 miljoen euro betrof, doet mevrouw Baerveldt een beroep op PNH. Mevrouw Kamps geeft aan dat binnen PNH het aansluiten van de regiodeal op lopende projecten plaatsvindt. Binnenkort wordt ook een ambtelijk aanspreekpunt aangesteld om met het vervolg verder te gaan. Mevrouw Schut meldt dat de rapportage van de Regiodeal ZaanIJ bijna klaar is en dat deze veel raakvlakken met de Regiodeal wMRA kent. Er wordt dan ook afgesproken de rapportage te delen zodra deze beschikbaar is.

Subsidieregeling LNV nationale parken

De subsidieaanvraag moet voor juni a.s. worden ingediend. De omvang is afhankelijk van de begrotingsbehandeling van de LNV begroting in de Eerste Kamer. De subsidie betreft de kosten die gemaakt worden om het NPZK te ondersteunen. Dit betreft naar verwachting een subsidie van 150.000 euro.

3. Hoogwater problematiek: Informatie over oorzaken en aanpak huidige hoogwaterproblematiek in en om het park.

Mevrouw Van Wesemael licht aan de hand van een illustratie toe dat er veel ontwikkelingen impact hebben op het NPZK, namelijk recent nog storm Poly, de afkalving van de kust, droogte en ook de grote hoeveelheden neerslag. De verstuiving in het gebied is nodig om de duinen steviger te maken. De waterbel onder het duingebied is nodig om het zoute water buiten te houden. Wegpompen van water uit het gebied betekent dat het zoute water meer het land intrekt. Mevrouw De Haas voegt toe dat stijging van de zeespiegel ook betekent dat het ondergrondse zoute water omhoog komt en daarmee de zoetwaterbel verder naar boven drukt. Daarom wordt nu nagedacht over de toekomstige infrastructuur zodat ook in de toekomst o.a. recreatie kan plaatsvinden. Mevrouw Wesemael merkt op dat PWN geen water wint in het gebied van het NPZK en daarmee geen rol speelt in de grondwaterstand. De effecten van grote hoeveelheid neerslag laten zien dat een manier van omgaan met de nieuwe ontwikkelingen moet worden gevonden.

Aan de hand van filmopnames die met een drone zijn gemaakt, laat mevrouw De Haas zien wat de impact is van de hoeveelheid neerslag in het gebied. Uit de metingen blijkt dat tweeënhalve keer zo veel als de normale hoeveelheid neerslag is gevallen. Omdat in uitingen wordt opgemerkt dat de natuurbeheerders willen vernatten, licht zij toe dat dit niet klopt. Wel is op bepaalde plekken grond afgegraven zodat natte duinvalleien ontstaan, vanwege hun belang voor de biodiversiteit die in het duingebied uniek is voor heel Europa. Ze zorgt ervoor dat de filmbeelden en de illustratie gedeeld worden met de OO leden.

Het afdekken van het water ten behoeve van de fietspaden of het wegpompen zijn vanwege de hoeveelheid water en de hoge kosten geen realistische opties. Ook de wandelroutes worden getroffen door het water; veel doorgaande routes zijn niet meer begaanbaar. Wekelijks wordt een update gepubliceerd over de wegen die wel begaanbaar zijn. De beheerders maken zich veel zorgen over het broedseizoen en het risico dat bezoekers van de paden gaan.

De heer Wijkhuisen merkt op dat naast het bespreken in de bijeenkomsten die verschillende gemeenten hebben of hebben gehad, het onderwerp ook goed is om te bespreken in de radenbijeenkomst Zuid-Kennemerland en IJmond.

Ter afronding meldt mevrouw De Haas dat het thema 'duinen onder druk' wordt omgezet in een nieuwe tijdelijke tentoonstelling om te informeren en uit te leggen welke acties hierop worden ingezet.

4. Presentatie nieuw afgeronde projecten NPZK2.0

Lesa en Landschapsbiografie

Mevrouw Kuipers licht toe dat een van de projecten uit het subsidieprogramma NP 2.0 de inzet op kennisontwikkeling over het gebied was. Voor de invulling daarvan is gekozen voor de vorm van een landschapsbiografie waarin het landschap van de hele regio onder meer door middel van kaarten inzichtelijk is gemaakt. De landschapsbiografie is inmiddels in boekvorm beschikbaar. Aan de hand van

een presentatie geeft ze een indruk hiervan. De vervolgstappen worden nog nader bepaald. Een publieksversie werd overwogen, maar mogelijk is dat niet nodig vanwege de goede leesbaarheid van het eindproduct. Mevrouw Kamps adviseert om ook andere vormen zoals video te overwegen omdat deze zich ook goed lenen voor het delen via social media. Daarnaast adviseert ze om contact op te nemen met de stichting Oneindig Noord-Holland.

Educatieprogramma Schoolduinen

Mevrouw Schut licht toe dat het doel van het programma is om kinderen te leren beter te kijken naar de natuur. Dit wordt gedaan door dicht bij de belevingswereld van de kinderen te blijven en aan te sluiten op het vergroenen van de schoolomgeving van de kinderen. Dit sluit bovendien goed aan bij het LNV beleidsprogramma om bewoners beter te betrekken bij het nationaal park. Mevrouw De Haas voegt toe dat al diverse onderwijsprogramma's vanuit NPZK bestaan, maar dat bij die programma's de scholen altijd naar het NPZK toe moeten komen. Dit programma is anders omdat de kinderen op het eigen schoolplein beter leren kijken. In de biodiversiteitsweek in mei vindt op vijf scholen in Bloemendaal en Haarlem een pilot plaats waarbij een boswachter, natuurgids of schoolgids de kinderen gaat begeleiden. De kinderen brengen vervolgens een advies uit aan de schooldirecteur en leren ondertussen over de verschillende soorten en het klimaat. Afhankelijk van hoe de pilot uitpakt, is het idee om jaarlijks naar de scholen toe te gaan. Mogelijk kan hier de LNV subsidie of de regiodeal voor worden ingezet. De heer Carree merkt op als onderwijswethouder in het directeurenoverleg van onderwijs deze ontwikkeling te hebben toegelicht. De vijf scholen in Zandvoort stonden hier positief tegenover, maar hij ziet opvolging hiervan nog niet terug. Mevrouw De Haas doet navraag naar de stand van zaken. De heer Wijkhuizen geeft aan dat in de gemeente Bloemendaal mogelijkheden zijn om het educatieprogramma op aan te sluiten, omdat er voor de scholen die willen vergroenen financiële middelen beschikbaar zijn.

Mevrouw De Haas merkt op dat één project uit NP2.0 nog niet is afgerond. Dit betreft het zoneringsonderzoek over de broedvogelgebieden. Mevrouw Kuipers licht toe dat het onderzoek is uitbesteed aan SOVON. Omdat het een onderzoek naar de belangrijkste broedvogelgebieden in de regio betreft, zijn alle partners uit de regio hierbij betrokken. Dit sluit tevens aan op de zoneringsvoorstellingen op basis van de broedvogelgebieden voor nu en in de toekomst. Dit is bijna afgerond en wordt vervolgens nog teruggekoppeld.

5. Evaluatie programma NP2.0

Mevrouw De Haas neemt de aanwezigen aan de hand van een presentatie mee in een korte terugblik op de subsidieperiode van het programma NP2.0. In de afgelopen periode is aan de hand van een aantal thema's gewerkt aan diverse projecten die zich kenmerkten door 'een blik naar buiten'. Dit heeft diverse mooie concrete producten opgeleverd. Zij zorgt ervoor dat deze producten allemaal in digitale vorm voor de partners beschikbaar zijn zodat eenieder over de juiste versie beschikt. Eind maart moet de eindverantwoording worden ingeleverd. Uiteindelijk is zelfs meer geld besteed, ook dankzij de bijdragen van PNH door middel van projecten en dankzij financiële bijdragen van de gemeenten. De toekenning van de regiodeal is een mooie afsluiter die een vervolg van de ingezette ontwikkeling mogelijk maakt. Mevrouw Baerveldt concludeert dat het indrukwekkend is hoeveel werk er is verzet. De inzet van alle betrokkenen verdient een groot compliment.

Mevrouw Kuipers licht vervolgens toe dat aan de deelnemers van de verschillende projecten middels een enquête is gevraagd hun mening over het project waar zij bij betrokken waren te delen. Drieëndertig personen hebben van deze mogelijkheid gebruik gemaakt. Aan de hand van een presentatie geeft ze een toelichting op de resultaten. Uit de antwoorden kan op hoofdlijnen worden geconcludeerd dat de samenwerking succesvol is geweest. Benoemd wordt dat het samenwerkingsverband de kracht is van het NPZK. Ook is de rol van NPZK als aanjager essentieel geweest. Verder is opgemerkt dat de aanpak vanuit een netwerkstructuur cruciaal is voor het integraal werken aan maatschappelijke opgaven. Een algemeen leerpunt is dat er vanuit NPZK een duidelijk aanspreekpunt moet zijn die als verbinder/programmamanager kan optreden.

Mevrouw Meijs verlaat de vergadering.

Naar aanleiding van de presentatie doet mevrouw Van Wesemael de oproep om de inzet van een programmamanager te verkennen. Mevrouw Schut sluit zich daarbij aan en merkt op dat daarbij gekeken kan worden naar hoe andere NP's dat vormgeven. Aandachtspunt is het mandaat dat een dergelijke functionaris krijgt. Mevrouw Baerveldt concludeert dat dit een optie is die verkend moet gaan worden.

Op de vraag van de heer Pander hoe LNV verder wil met de NP's, wordt toegelicht dat LNV voor een periode van zes jaar het beleidsprogramma financiert. De beleidsdoelstellingen van LNV zijn leidend voor de ambitieplannen die de NP's moeten opstellen. Hiervoor wordt een soortgelijke structuur als voor NP2.0 gehanteerd. De financiering voor 2024 bedraagt €150.000; het bedrag voor de jaren daarna is nog niet bekend.

De heer Carree merkt op dat de herkenbaarheid van het NPZK is toegenomen, maar dat het bijvoorbeeld toch relatief onbekend is dat Zandvoort-Noord direct aan het NPZK grenst. Het aandachtspunt over de bekendheid van het NPZK bij omwonenden en het vergroten van het bewustzijn daarover wordt ook door andere aanwezigen herkend.

6. Samenwerking trajecten: Gedachtewisseling over de lopende trajecten en ieders rol en bijdrage daarin

De heer Meijers licht toe dat sprake is van veel trajecten en dwarsverbanden in beleid en ontwikkelingen die gezamenlijk opgepakt zouden kunnen worden. Ten behoeve hiervan heeft hij de bij hem bekende ontwikkelingen in kaart gebracht en stelt hierover de vraag of de opsomming compleet is en wat de rol van het NPZK daarin is. Uit NP2.0 blijkt dat de rol van aanjager goed is bevallen, maar de vraag is wat het NPZK in de uitvoering doet. Uit een ronde onder de aanwezigen blijken de volgende zaken aan de orde te zijn:

- De ontwikkeling komt ook aan de orde bij de bespreking van het ontwikkelplan NPZK
- NPZK kan het belang van de binnenduinrand helpen uitdragen; het ontwikkelperspectief binnenduinrand is in verschillende gemeenten vastgesteld.
- De aanjagersrol kan programma's van gemeenten ondersteunen
- Er zijn heel veel onderliggende projecten die te maken hebben met het NPZK; het gaat om het benoemen van de belangrijkste thema's waar het NPZK bij betrokken wil zijn, het duidelijk maken van de rol en het scherper benoemen wie concreet betrokken is.
- Er is een rol om partijen bijeen te houden en een thema verder te krijgen in een duwers- of aanjagersrol
- Aansluiten op andere gemeentelijke ontwikkelingen, zoals bijvoorbeeld het masterplan Nieuw Noord in Zandvoort.
- Overweeg om dit punt een volgende keer met meer (voorbereidings)tijd op de agenda terug te laten komen

7. Rondje ontwikkelingen NPZK

Mevrouw Kamps:

- Aan de hand van een presentatie geeft ze een korte stand van zaken van het PPLG. In de periode mei/juni bezoekt PNH de gemeenten om hen over het proces te informeren. Daarbij gaat het gesprek over wat de gemeenten willen en wat PNH daarbij kan betekenen.
- De stand van zaken wordt continu beïnvloed door ontwikkelingen vanuit het rijk.
- Naar aanleiding van de opgeleverde startversie PPLG is 800 miljoen euro in het vooruitzicht gesteld. De uitkomst van de koploperprojecten valt erg tegen. Indicatief is nu 12 miljoen euro voorzien. Er wordt dan ook een tekort verwacht in verband met de kosten voor de uitvoering. Hierdoor moet ook meer focus aangebracht worden. Naar verwachting heeft deze ontwikkeling geen groot effect op de regio van het NPZK.
- Voor de vervolgstappen betekent dit dat de visie en ambitie voor het landelijk gebied blijft staan. De bijbehorende activiteiten worden wel meer getemporiseerd en keuzes moeten worden aangescherpt. In de volgende versie van het PPLG moet meer aandacht voor leefbaarheid op het platteland opgenomen worden.
- De ambitie op NNN blijft in deze regio staan omdat de waarde van de natuur hier heel groot is.

Naar aanleiding van de toelichting merkt mevrouw De Haas op dat er geen rol voor het NPZK lijkt te zijn. Mevrouw Kamps licht toe dat ook andere groepen nog niet vertegenwoordigd zijn. Momenteel wordt bekeken hoe deze groepen meer betrokken kunnen worden.

Mevrouw Van Wesemael verlaat de vergadering.

Mevrouw Baerveldt stelt voor om de stand van zaken van het PPLG als vast agendapunt op de agenda van het OO terug te laten komen.

De heer Pander:

- De dichtbegroeide vallei ten zuiden van het Kennemerstrand is opgeleverd.
- Op Koningshof zijn de werkzaamheden ten behoeve van de bestrijding van de Amerikaanse Vogelkers vanwege het broedseizoen gestopt.
- In Duin en Kruidberg is bij plagwerkzaamheden een granaat gevonden. Hierdoor moet alles wat geplagd is opnieuw doorzocht worden. In het noordelijk deel van het NPZK liggen namelijk veel niet gesprongen explosieven. Deze detectiewerkzaamheden zorgen niet alleen voor vertraging maar ook voor hogere kosten.
- Het WOII erfgoed wordt zichtbaarder gemaakt. De eerste subsidie hiervoor is ontvangen.

Mevrouw Kuipers:

- Zij geeft op verschillende locaties van Hogeschool Inholland eerstejaars studenten gastcolleges over het bezoekersmanagement van het NPZK.

Mevrouw De Haas

- Het damhertenbeheer eindigt eind maart.
- Er heeft een workshop plaatsgevonden over poorten en entrees. Voor het PWN gebied wordt als concept hieraan nadere invulling gegeven. PWN ontwikkelt vlekkenkaarten om nu al na te denken over de toekomstige infrastructuur en het beeld hierover te vormen. Ook op basis van satellietbeelden met de grondwaterstanden is het heel duidelijk dat er veel moet gebeuren. NM en SBB zijn uitgenodigd om mee te werken aan de vlekkenkaarten en de Omgevingsdienst wordt in het hele traject meegenomen. Naar aanleiding van de opmerking van mevrouw Baerveldt dat het goed is om dit onderwerp in het OO terug te laten komen, licht mevrouw De Haas toe dat de kaarten over ongeveer een jaar beschikbaar zullen zijn en dan geagendeerd kunnen worden.

Mevrouw Schut:

- De WUR brengt binnenkort een onderzoeksrapport uit over de kwaliteit van educatie vanuit de nationale parken. Hopelijk bieden de aanbevelingen mogelijkheden om mee aan de slag te gaan.

6. Verslagen

Het verslag van het OO van 8 december 2023 wordt zonder wijzigingen vastgesteld.

Naar aanleiding van het verslag merkt de heer Carree op dat toegezegd is dat hij begin 2024 informatie ontvangt over de dalende lijn van de aanrijdingen met damherten. Mevrouw De Haas geeft aan dat met een ander registratiesysteem wordt gewerkt waardoor het verkrijgen van de informatie lastiger is dan voorheen. Zij pakt het achterhalen van de informatie met voorrang op.

Het conceptverslag van de adviescommissie van 28 februari 2024 wordt ter kennisgeving aangenomen.

7. Rondvraag

Geen van de aanwezigen maakt gebruik van de rondvraag.

Het volgende OO-overleg vindt op 7 juni 2024 plaats. De heer Pander stemt met de heer Meijers zijn voorstel af om de volgende vergadering plaats te laten vinden in de Bosuil en een wandeling door het gebied eraan te koppelen.

Niets meer aan de orde zijnde, sluit mevrouw Baerveldt onder dankzegging van eenieders inbreng de vergadering.